

Fiskeri- og kystdepartementet
PB 8118 Dep, 0032 Oslo
eller per e-post til postmottak@fkd.dep.no

Bergen Sportsfiskere
Damsgaardsveien 106 - 4.etg
5058 Bergen
bskontor@sportsfiskere.no

Bergen 18/11-2009

HARDANGERFJORDFORSKRIFTEN

HØRINGSUTTALELSE FRA BERGEN SPORTSFISKERE

Situasjonen for laks og sjøørret er alvorlig i store deler av landet, og spesielt i Hordaland og Hardangerfjorden. Laksebestandene i Hardanger er på randen av utryddelse, og også sjøørreten er sterkt truet. Det er ikke lenger uenighet eller reell usikkerhet om årsakene til dette. Intensjonen med ei ny forskrift går da også fram av bestillingsbrevet fra fiskeri- og kystdepartementet (FKD) til Fiskeridirektoratet og Mattilsynet der departementet deler bekymringen ”*for stoda i Hardangerfjorden, ut i frå bæreevna i fjorden, sjukdoms og helsesituasjonen, tilstanden i dei villlevande bestandane av laks og sjøaure og næringa sine langsiktige utviklingsmoglegheiter.*” Formålet med forskriften er altså i utgangspunktet å beskytte villfisken i Hardangerfjorden, samt å sikre en bærekraftig utvikling og fremme god helse hos oppdrettsfisken.

Bergen Sportsfiskere (BS) er glad for at også de rette politiske myndighetene nå tar ansvar for denne situasjonen ved innføring av en egen forskrift for oppdrettsvirksomheten i Hardangerfjorden. BS støtter initiativet og ser fram til en mer bærekraftig oppdrettsaktivitet i dette området.

Samtidig er det nødvendig å påpeke 2 grunnleggende svakheter ved forslaget til forskrift:

- Øvre grense for biomasse er satt for høyt.

Allerede i 2004, i forbindelse med utredning av nasjonale laksefjorder slo Havforskningsinstituttet (HI) fast at grensen for bærekraftig produksjon i Hardangerfjorden var overskredet, og at situasjonen for vill laksefisk var vanskelig med tanke på høyt lusepress og genetisk innblanding fra rømt oppdrettsfisk. Siden den gangen har produksjonen i området blitt doblet! Med bakgrunn i høringsbrevet fra FKD som også påpeker at produksjonen aldri har vært høyere enn vel 48.000 tonn (2008) fortoner forslaget om å redusere produksjons taket fra 70 000 til 50 000 tonn som lite gjennomtenkt. For å normalisere en situasjon hvor grensa for bærekraft var overskredet allerede ved halvparten av dagens nivå, må en reduksjon nødvendigvis ta utgangspunkt i det reelle produksjonsnivået, og ikke en teoretisk grense som aldri har vært brukt. For å følge HIs opprinnelige råd, vil det derfor være naturlig å redusere biomasse taket til maksimum 2004 nivå. Dette under forutsetning av at teknologi relatert til rømmingssikkerhet og lusekontroll har utviklet seg siden 2004, og kan forsvare dette nivået. Hvis ikke må det iverksettes en ytterligere reduksjon til de målbare effektene på villfisk er redusert til et nivå som ikke truer bestandene.

- Alle foreslåtte miljøindikatorer er strøket.

Det vil være naturlig å utvikle konkrete mål for å evaluere effekten oppdrett har på vill anadrom laksefisk. Bruk av entydige og lett målbare miljøindikatorer er innarbeidet på mange samfunnsområder, og bør også tas i bruk i dette tilfellet.

Da forskriftens intensjon er å bedre villfiskens kår finner vi det underlig at forslag til konkrete miljøindikatorer relatert til villfisk er fjernet. Ikke minst grenser for rømt oppdrettsfisk i gytebestandene, antall lus på utvandrende smolt overvåking av prematur tilbakevandrende sjørret i elveosene. Da bærekraften i fjorden i stor grad defineres ut fra påvirkningen på de bestandene av vill laksefisk, virker det lite gjennomtenkt å ikke bruke disse som miljøindikatorer med påfølgende handlingsplaner ved overskridelse..

Det er viktig at forvaltningen baseres på et robust og konkret regelverk, og fiskeridirektørens forslag til miljømål bør tas inn i forskriften. Det bør også settes en kort tidsfrist for å nå målene. Dersom målene ikke nås innen denne fristen bør konkrete tiltak framgå av forskriften.

Kombinasjonen av disse 2 svakhetene er spesielt alvorlig. Og når erkjennelsen av problemet i tillegg kommer flere år for sent, er BS bekymret for at tiltakene ikke får nødvendig effekt.

Dersom ønsket om en bærekraftig produksjon i Hardangerfjorden er seriøst må forskriften gjenspeile problemene vi står ovenfor i dag.

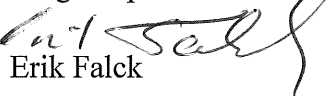
Forskriften er primært rettet inn mot bekjempelse av lakselus. Minst like alvorlig, spesielt for allerede svekkede laksebestander, er innslag av rømt oppdrettsfisk på gyteplassene.

I Hordaland er dette en vedvarende, kritisk situasjon, men likevel er det bare unntaksvis at forurenser blir identifisert og må stå til ansvar. I følge fiskeforvalter Atle Kambestad og forskere fra UIB, gjenspeiler ikke de rapporterte rømmingene i fylket den mengden rømt fisk som hvert år må fjernes fra de fleste av fylkets elver. BS vil foreslå at Hardangerfjorden også blir et pilotområde for tiltak mot dette problemet, for eksempel ved å kreve merking som sikrer at rømt fisk kan spores til rett anlegg. Ved siden av å kunne spore fisken til det enkelte anlegg, vil dette i mange tilfelle også være et bidrag til å oppdage ukjente rømminger, og på den måten få redusert omfanget.

Avslutningsvis vil BS påpeke at den nye situasjonen med et lakselusnivå ute av kontroll langs store deler av kysten tilsier at behovet for en radikal omlegging av næringen ikke lenger kan avgrenses til Hardangerfjorden alene.

Hilsen

Bergen Sportsfiskere

Erik Falck

Formann